

Lövith Irén

Erről a képről nem sokat tudok. 1942-es keltezésű. Ez a neológ zsinagóga Kolozsváron [ma a Deportáltak zsinagógája nevet viseli, a Horea úton van], a kép a templom előtt készült. Hátul volt a zsidó iskola épülete, oda járt a húgom. Azt hiszem, ez csak nyolcosztályos iskola volt, és mindenféle társadalmi réteg gyerekei jártak ide, szóval gazdag zsidók is járatták a gyerekeiket ebbe az iskolába. Az állók között jobbról az ötödik Irénke. Elég nagyocska már, az hiszem, harmadik vagy negyedik osztályos. Jellemző, hogy mosolyog, látszik a Lövith-Pardesz karaktere. Borzasztóan barátságos és nyitott volt. Időnként, ha volt valami kis pénzem, kézen fogtam, és elmentünk vásárolni, vettem neki cukorkát vagy fagyaltot. Anyám foglalkozott Irénkével tanulás tekintetében. Irénke nagyon ragaszkodott hozzám, mindig mellettem volt, jóban voltunk. Nagyon jópofa, édes leányka volt. A figuráimon, amiket készítettem az ő jelenlétében, nagyokat kacagott. Az első vicces rajzot egy matróztól tanultam: csináltam egy Chaplint hátulnézetből, hogy volt egy ék alakú nyílás a frakkjának, az ujjammal ki kellett nyomni, és mindenki látta, hogy az a fenéke. A kicsike élvezte, most is emlékszem a kacagására. [Lövith Egon 1944 februárjában kapott behívót Nagybányára, nem tudja pontosan, hogyan alakult a családja helyzete a deportáláskor, csak annyit tud, amit másoktól hallott.] Azt tudom, hogy a téglagyárba vitték édesanyámat, nagyanyámat és a kicsi húgomat. Hárman voltak egy darabig, amíg együtt hagyták őket, egy nő mesélte nekem, hogy együtt vagonírozták be. 1950-ben találkoztam ezzel, aki mondta, hogy az édesanyámmal együtt dolgozott az Ufaromban mint munkás. Azt mondta, rettenetes volt, százan voltak a vagonban, étlen, szomjan ültek, a nagyanyámat már holtan szedték ki a vagonból, nem bírta ki. Mikor megérkeztek Auschwitzba, volt ott egypár zsidó, akik elvették a csomagokat, és azok mondták nekik: ?Látjátok ott, azt a kéményt? Fél óra múlva ott jösztek ki, azon a füstön.? S akkor oda kerültek Irénkével együtt Mengele elé, aki Irénkét rögtön a másik oldalra utasította. [Csak feltételezés, hogy éppen Mengele szelektálta az embereket. -- A szerk.] Tehát anyám már tudta, hogy Irénke halálra van ítéelve. ?És akkor fogta magát -- meséli a nő --, a maga édesanyja kézen fogta a leányát, és ment a halálba.?